

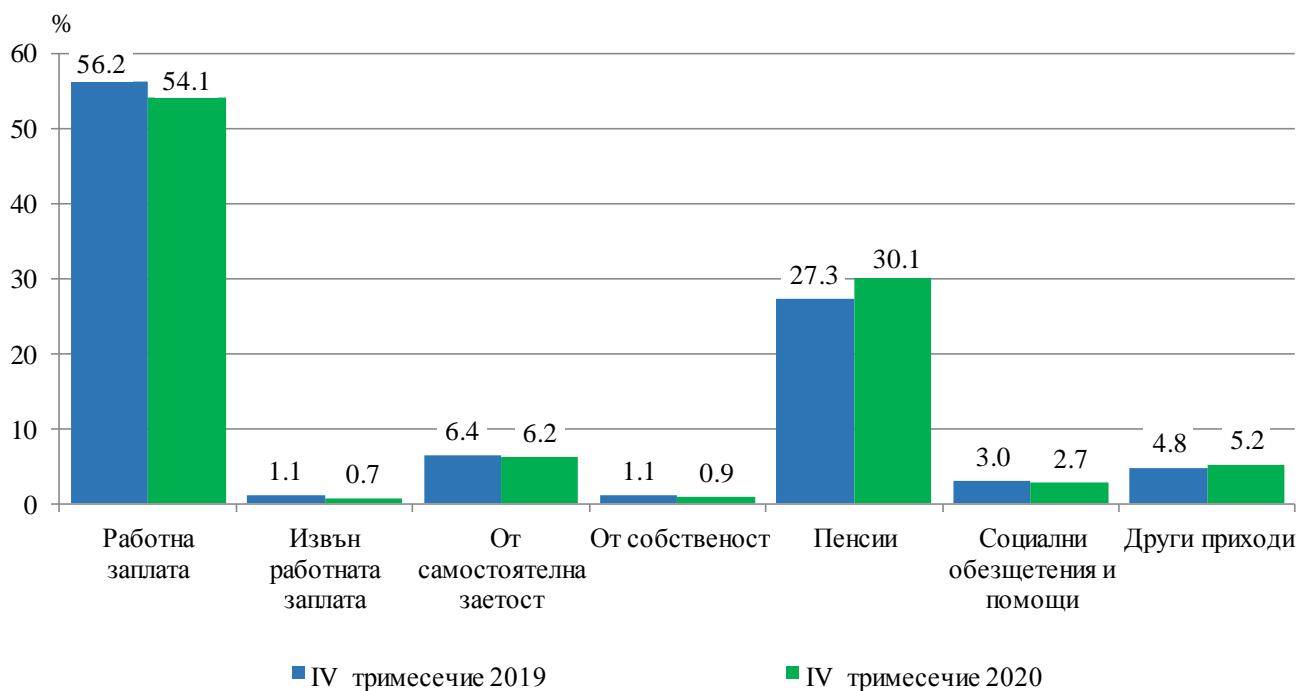
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2020 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2020 г. е 1 805 лв. и нараства с 2.0% спрямо същото тримесечие на 2019 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (54.1%), следван от доходите от пенсии (30.1%) и от самостоятелна заетост (6.2%). Спрямо четвъртото тримесечие на 2019 г. относителният дял на дохода от работна заплата намалява с 2.1 процентни пункта, а доходите от пенсии се увеличават с 2.8 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през четвъртото тримесечие на 2019 и 2020 година

В номинално изражение през четвъртото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** намалява от 996 на 976 лв. (с 1.9%).
- Доходът от **самостоятелна заетост** намалява от 113 на 112 лв. (с 0.6%).
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 483 на 544 лв. (с 12.6%).
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** намаляват от 53 на 50 лв. (със 7.1%).

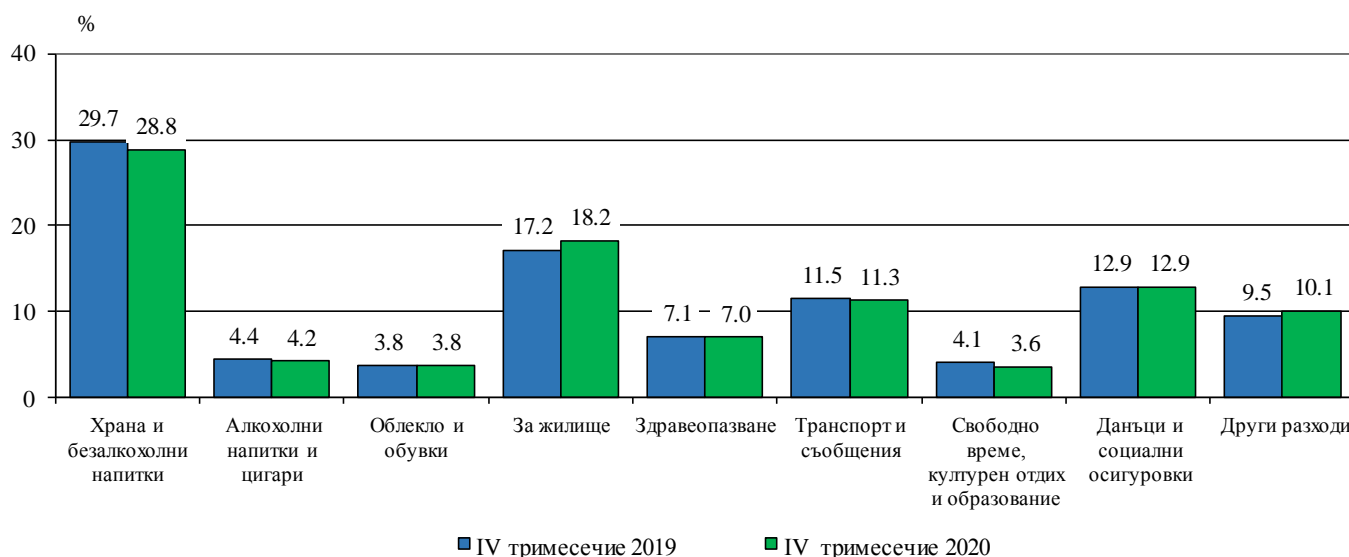
През четвъртото тримесечие на 2020 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.2%, а дялът на дохода от натура - 0.8%.

Разходи на домакинствата

Общият разход средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2020 г. е 1 681 лв. и се увеличава с 0.7% спрямо същото тримесечие на 2019 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна (28.8%), следвани от разходите за жилище (18.2%), данъци и социални осигуровки (12.9%) и транспорт и съобщения (11.3%).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през четвъртото тримесечие на 2019 и 2020 година

Спрямо четвъртото тримесечие на 2019 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки намалява с 0.9 процентни пункта, дялът на разходите, свързани със свободно време, културен отдих и образование - с 0.5 процентни пункта, а дялът на разходите за жилище се увеличава с 1.0 процентен пункт.

Като абсолютни стойности през четвъртото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. средно на лице от домакинство разходите по видове се променят, както следва:

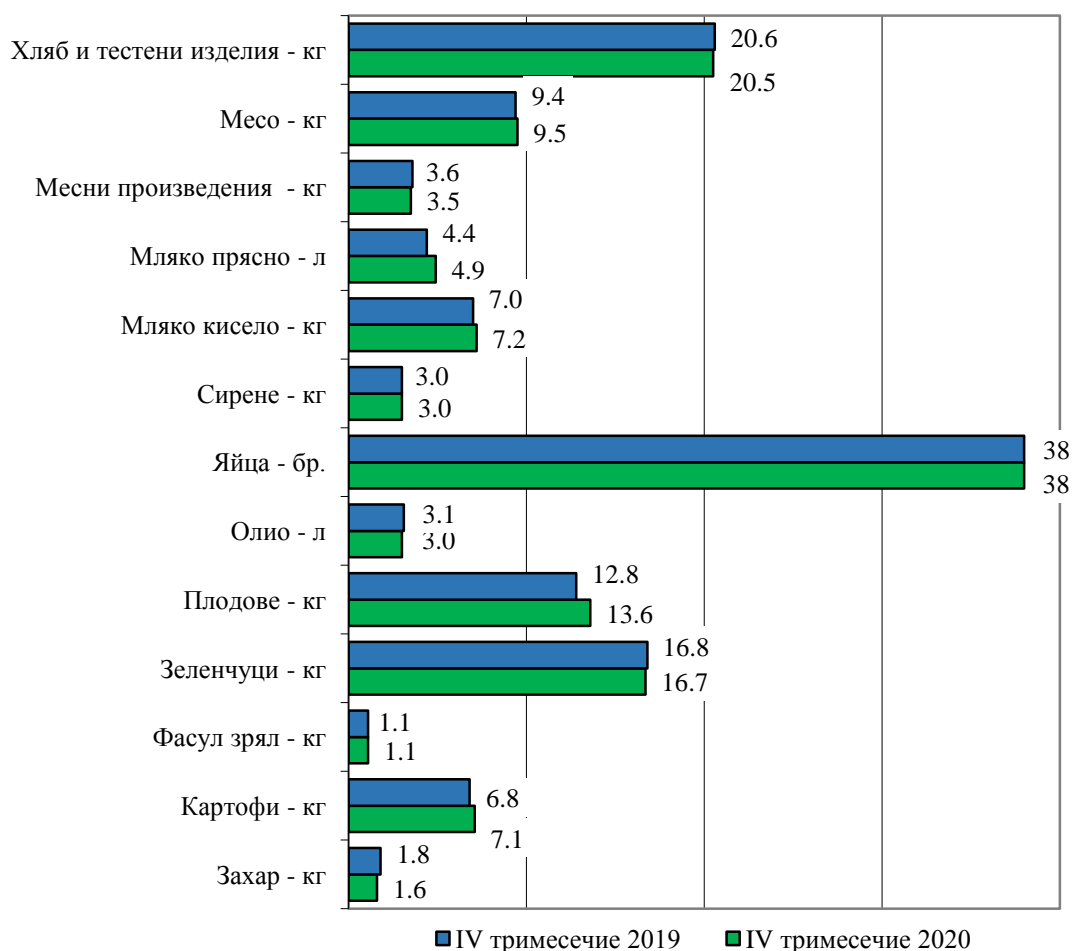
- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** намаляват от 495 на 485 лв. (с 2.1%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** намаляват от 73 на 71 лв. (с 2.9%).
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 63 на 64 лв. (с 1.6%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** се увеличават от 286 на 306 лв. (с 6.9%).
- Разходите за **здравеопазване** намаляват от 118 на 117 лв. (с 0.4%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** намаляват от 191 на 189 лв. (с 0.8%).
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** намаляват от 69 на 61 лв. (с 11.5%).
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** остават без промяна - 216 лева.

Потребление на домакинствата

През четвъртото тримесечие на 2020 г. **потреблението на основни хранителни продукти** средно на лице от домакинство се променя в сравнение със същото тримесечие на 2019 г., както следва:

- Увеличава се потреблението на: плодове - от 12.8 на 13.6 кг, прясно мляко - от 4.4 на 4.9 л, картофи - от 6.8 на 7.1 кг, кисело мляко - 7.0 на 7.2 кг, и месо - от 9.4 на 9.5 килограма.
- Намалява потреблението на: захар - от 1.8 на 1.6 кг, хляб и тестени изделия - от 20.6 на 20.5 кг, зеленчуци - от 16.8 на 16.7 кг, месни произведения - от 3.6 на 3.5 кг, и олио - от 3.1 на 3.0 литра.
- Без промяна остава потреблението на сирене, яйца и зрял фасул.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2019 и 2020 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи през четвъртото тримесечие на 2019 и 2020 година

Източници	Четвърто тримесечие 2019			Четвърто тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	3815.82	1770.36	100.0	3894.49	1805.02
<i>Брутен общ доход</i>	96.3	3674.76	1704.92	95.9	3734.97	1731.09
Работна заплата	56.2	2146.14	995.71	54.1	2106.86	976.49
Извън работната заплата	1.1	41.88	19.43	0.7	26.15	12.12
От самостоятелна заетост	6.4	243.88	113.15	6.2	242.71	112.49
От собственост	1.1	41.66	19.33	0.9	35.30	16.36
Пенсии	27.3	1041.69	483.29	30.1	1174.01	544.13
Обезщетения за безработни	0.3	9.83	4.56	0.5	21.33	9.89
Семейни добавки за деца	1.2	47.05	21.83	1.1	41.25	19.12
Други социални помощи	1.5	58.04	26.93	1.1	44.27	20.52
Регулярни трансфери от други домакинства	1.2	44.60	20.69	1.1	43.09	19.97
<i>Приходи от продажби</i>	0.3	13.25	6.15	0.4	14.48	6.71
<i>Други приходи</i>	3.3	127.82	59.30	3.7	145.04	67.22
Изтеглени спестявания	x	128.95	59.83	x	155.64	72.13
Заеми и кредити	x	39.77	18.45	x	13.00	6.02

Общ разход на домакинствата по групи разходи през
четвъртото тримесечие на 2019 и 2020 година

Източници	Четвърто тримесечие 2019			Четвърто тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3599.09	1669.81	100.0	3627.44	1681.25
<i>Потребителски общ разход</i>	<i>81.5</i>	<i>2933.68</i>	<i>1361.09</i>	<i>81.5</i>	<i>2956.85</i>	<i>1370.45</i>
Храна и безалкохолни напитки	29.7	1067.83	495.43	28.8	1046.39	484.98
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.4	157.10	72.89	4.2	152.63	70.74
Облекло и обувки	3.8	135.89	63.05	3.8	138.27	64.09
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.4	481.31	223.30	13.3	481.04	222.95
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.8	135.87	63.04	4.9	179.53	83.21
Здравеопазване	7.1	254.25	117.96	7.0	253.44	117.46
Транспорт	7.4	265.17	123.03	6.8	245.23	113.66
Съобщения	4.1	146.41	67.93	4.5	163.49	75.77
Свободно време, културен отдих и образование	4.1	148.86	69.07	3.6	131.92	61.14
Разнообразни стоки и услуги	3.9	140.98	65.41	4.5	164.93	76.44
<i>Данъци</i>	<i>5.4</i>	<i>193.29</i>	<i>89.68</i>	<i>5.3</i>	<i>191.36</i>	<i>88.69</i>
<i>Социални осигуровки</i>	<i>7.5</i>	<i>271.25</i>	<i>125.85</i>	<i>7.6</i>	<i>274.90</i>	<i>127.41</i>
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	<i>1.2</i>	<i>42.18</i>	<i>19.57</i>	<i>0.8</i>	<i>30.63</i>	<i>14.20</i>
<i>Други разходи</i>	<i>4.4</i>	<i>158.69</i>	<i>73.62</i>	<i>4.8</i>	<i>173.70</i>	<i>80.51</i>
Влог	x	226.39	105.04	x	227.75	105.56
Изплатен дълг и даден заем	x	73.71	34.20	x	77.11	35.74